

କୃଷି ସୂଚନା ସେବା (ଧାନ)

ଭା.କୃ.ଅନୁ.ପ.-ଜାତୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ଅନୁଷ୍ଠାନ, କଟକ-୭୫୩୦୦୭

୨୦୧୮ ମସିହା ଜୁନ ମାସ ଦ୍ୱିତୀୟ ପକ୍ଷ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧା :

ସୂଖିଲା ସିଧା ବୁଣାଧାନ:

- ❖ ଖାଲୁଆ ପାଣି ଜମିରହୁଥିବା ଜମି ଯେଉଁଠାରେ ସୂଖିଲା ଧାନ ବୁଣା କରନ୍ତି ସେଠାରେ ବୁଣାବୁଣି କାମ ଶେଷ କରିଦେବା ଉଚିତ୍ । ଧାନ ବୁଣିବା ପରେ ମଇ ଦେଇ ସମତୁଲ କରିଦିଅନ୍ତୁ । ଯଦି ମଞ୍ଜିବୁଣା ଯନ୍ତ୍ର ଅଛି ତେବେ ଏକର ପ୍ରତି ୧୬ କି.ଗ୍ରା. ବ୍ୟବହାର କରି ଧାତିରେ ବିହନ ବୁଣନ୍ତୁ । ନଚେତ୍ ଲଙ୍ଗଳ ପଛରେ ଧାତିରେ ବୁଣନ୍ତୁ ।
- ❖ ସିଧା ଧାନ ବୁଣାଯାଇଥିବା ଖାଲୁଆ ଏବଂ ସଙ୍କ ଖାଲୁଆ ଜମି ଯେଉଁଠାରେ କୌଣସି ଘାସମରା ଔଷଧ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇନାହିଁ , ସେଠାରେ Early Post Emergence ଘାସମରା ଔଷଧ ଯଥା ଆଜିମସଲଫ୍ୟୁରାନ୍ ୫୦% DF ଏକର ପିଛା ୨୮ ଗ୍ରାମ୍ କିମ୍ବା ଧାନ ବୁଣା ହେବାର ଦୁଇ ସପ୍ତାହ ପରେ (୨-୩ ପତ୍ର ଘାସଗଛ) ବିସିପାଇରିବାକ୍ ସୋଡିୟମ୍ (Bispyribac 10% SC) ୧୨୦ ମି.ଲି. ପ୍ରତି ଏକର ହିସାବରେ ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ ।
- ❖ ସଙ୍କଖାଲୁଆ ଏବଂ ଖାଲୁଆ ସିଧା ବୁଣା ଧାନରେ ଘାସମରା ଔଷଧ ପ୍ରୟୋଗର ୩ ରୁ ୫ ଦିନ ପରେ ପିଲସାର ହିସାବରେ ଯବକ୍ଷାରଜାନ ସାର ଯଥା ଏକର ପିଛା ୧୭.୬ କି.ଗ୍ରା. ଯୁରିଆ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ❖ ମଧ୍ୟ ଏବଂ ସଙ୍କ ଗଭୀର ଜମି ପାଇଁ ଗାୟତ୍ରୀ, ଶାରଳା, ଉପହାର, ବର୍ଷାଧାନ, ଦୁର୍ଗା ଏବଂ ଚକାଆଣ୍ଡୁ ଏବଂ ବର୍ଷାଶ୍ରୀତ ଖାଲୁଆ ଜମି ପାଇଁ ଜଳମଣି, ଜୟନ୍ତୀଧାନ, ସି.ଆର.ଧାନ ୫୦୦ ଏବଂ ସି.ଆର.ଧାନ ୫୦୫ ଏକ ଏକର ପାଇଁ ୩୦-୩୫ କି.ଗ୍ରା. ହିସାବରେ ଭଲ ବିହନ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ।
- ❖ ବର୍ଷାଶ୍ରୀତ ଅଙ୍କ ଖାଲୁଆଜମି ପାଇଁ ଧାନ କିସମ ଯଥା ସର୍ଷ, ପୂଜା, ସି.ଆର.ଧାନ ୩୦୦, ସୁମିତ୍ର, ପ୍ରତୀକ୍ଷା, ରାଣିଧାନ ଏବଂ ସି.ଆର.ଧାନ ୪୦୭ ମାତ୍ର ବର୍ଷାଶ୍ରୀତ ବନ୍ୟାପ୍ଲୁବିତ ଖାଲୁଆ ଜମିପାଇଁ ସର୍ଷ ସର୍ବ-୧ ଏବଂ ରାତା କିସମ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ । ଏକର ପିଛା ୨୫-୩୦ କି.ଗ୍ରା. ଭଲ ଉତ୍ତମ ମାନଥିବା ବିହନ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ।
- ❖ ଅଙ୍କ ଜଳସେଚନ ସୁବିଧା ଥିବା ସ୍ଥାନରେ ସି.ଆର.ଧାନ ୨୦୦, ସି.ଆର.ଧାନ ୨୦୩, ସି.ଆର.ଧାନ-୨୦୬, ସି.ଆର.ଧାନ-୨୦୭ ଏବଂ ସି.ଆର.ଧାନ-୨୦୯ ଇତ୍ୟାଦି କିସମ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ।
- ❖ ଉଚ୍ଚା ଜମି ନିମନ୍ତେ ସହଭାଗାଧାନ, ଅଙ୍କିତ୍, ଅନୁଦା, ଖଣ୍ଡଗିରୀ, ଉଦୟଗିରୀ, ସିଦ୍ଧାନ୍ତ, ବନ୍ଦନା ଏବଂ ଅଞ୍ଜଳୀ କିସମ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ । ଭଲ ସ୍ଥାନରୁ ବିହନ ସଂଗ୍ରହ କରନ୍ତୁ ଏବଂ ମଞ୍ଜିବୁଣା ଯନ୍ତ୍ର ସାହାଯ୍ୟରେ ୨୦ X ୧୦ ସେ.ମି. ବ୍ୟବଧାନରେ ବିହନ ବୁଣନ୍ତୁ ।
- ❖ ସିଧା ବୁଣା ଅଙ୍କ ଖାଲୁଆ ଜମିରେ ଭଲ ଗୋବର ଖତକୁ ଏକର ପିଛା ୨୦ କୁଇଣ୍ଟାଲ୍ ହିସାବରେ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜମି ପ୍ରସ୍ତୁତି ସମୟରେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ । ପୂର୍ଣ୍ଣମାତ୍ରାରେ ଫସଫରସ୍ ସାର ୧୨ କି.ଗ୍ରା./ଏକର(୧୫ କି.ଗ୍ରା. ସିଙ୍ଗଲ ସୁପରଫସଫେଟ୍ କିମ୍ବା ୨୭ କି.ଗ୍ରା. DAP/ଏକର) ଏବଂ ପଟାସ୍ ସାର ୧୨ କି.ଗ୍ରା./ଏକର ହିସାବରେ (ମୁ୍ୟରେଟ୍ ଅଫ୍ ପଟାସ୍ ୨୦ କି.ଗ୍ରା./ଏକର) ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ❖ ସିଧା ବୁଣା ସଙ୍କ ଖାଲୁଆ ଜମି ଯେଉଁଠାରେ କମ୍ ବର୍ଷା ହୁଏ ସେଠାରେ ଉତ୍ତମ ମାନର ଧାନ ବିହନ ଏକର ପିଛା ପ୍ରାୟ ୧୬ କି.ଗ୍ରା. ହିସାବରେ ଧାତି ବୁଣା ଯନ୍ତ୍ର ସାହାଯ୍ୟରେ ବୁଣନ୍ତୁ ।

- ❖ ଉଚ୍ଚା ଜମିରେ ଭଲ ଗୋବର ଖତକୁ ଏକର ପିଛା ୦.୮ ଟନ୍ ହିସାବରେ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଜମି ପ୍ରସ୍ତୁତି ସମୟରେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ । ପୂର୍ଣ୍ଣମାତ୍ରାରେ ଫସ୍ ଫରସ୍ ସାର (SSP ୫୦ କି.ଗ୍ରା. କିମ୍ବା ୧୮ କି.ଗ୍ରା. DAP) ଏବଂ ଦୁଇ ତୃତୀୟାଂଶ ପଟାସ୍ ସାର (୯ କି.ଗ୍ରା ମ୍ୟୁରେଟ୍ ଅଫ୍ ପଟାସ୍ /ଏକର) ଧାନ ବୁଣା ସମୟରେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ❖ ଧାନ ବୁଣିବା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରତି ୧ କି.ଗ୍ରା ବିହନ ପାଇଁ କାରବେନ୍ଡାଜିମ୍ ୨୫ WP ୧.୫ ଗ୍ରାମ୍ ହିସାବରେ ବ୍ୟବହାର କରି ବିହନ ବିଶୋଧନ କରନ୍ତୁ ।
- ❖ ସାଫନର ବ୍ୟବହାର ନ କଲେ ପେଣ୍ଡିମିଥାଲିନ୍ ୫୦% ଇ.ସି. ଏକର ପିଛା ୮୦୦ ମି.ଲି. କିମ୍ବା ପ୍ରେଟିଲାଇକ୍ଲୋର ୫୦% ଇ.ସି. ଏକର ପିଛା ୬୦୦ ମି.ଲି. ଲିଟର କିମ୍ବା ସାଫନର ବ୍ୟବହାର କଲେ ୫୦୦ ମି.ଲି. ଲିଟର ପ୍ରତି ଏକର ପିଛା ବୁଣିବାର ୪-୫ ଦିନ ଭିତରେ ୨୦୦ ଲିଟର ପାଣିରେ ମିଶାଇ ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ । ଏହା ଫଳରେ ଘାସ ଜାତୀୟ ବାଲୁକା ଦମନ ହୋଇଥାଏ ।

ରୁଆ ଧାନ:

- ❖ ଜଳସେଚିତ ମଝିଆଳି ଜମି ପାଇଁ ନବୀନ, ଲଲାଟ, ସି.ଆର.ଧାନ ୩୦୫, ସି.ଆର.ଧାନ ୩୦୪, ସି.ଆର.ଧାନ ୩୦୬(ମଉଡ଼ମଣା), ସି.ଆର.ଧାନ ୩୧୦ ଏବଂ ଅଜୟ (ଶଙ୍କର କିସମ),ରାଜଲକ୍ଷ୍ମୀ (ଶଙ୍କର କିସମ) ଇତ୍ୟାଦି ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ । ଜଳସେଚିତ କିମ୍ବା ବର୍ଷାଗ୍ରୀତ ଖାଲୁଆ ଜମି ପାଇଁ ସର୍ଣ୍ଣ, ପୂଜା, ସି.ଆର.ଧାନ ୩୦୦, ସି.ଆର.ଧାନ-୨୦୧(ଶଙ୍କର କିସମ) ପ୍ରତୀକ୍ଷା, ରାଣିଧାନ ଇତ୍ୟାଦି ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ।
- ❖ ବର୍ଷା ହେବା ପରେ ପରେ ବର୍ଷାଗ୍ରୀତ ରୁଆ ଧାନ ନିମନ୍ତେ ଶୁଖିଲା ତଳିଘରା ପ୍ରସ୍ତୁତି କରି ବିହନ ବୁଣିଦିଅନ୍ତୁ ।
- ❖ ଜଳସେଚିତ ଜମି ନିମନ୍ତେ ପୂର୍ବରୁ ଗଜା ହୋଇଥିବା ଧାନ ବ୍ୟବହାର କରି ପାଣି ପାଖରେ ଆର୍ଦ୍ର ତଳିଘରା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତୁ ।
- ❖ ଏକ ଏକର ପାଇଁ ପ୍ରାୟ ୩୨୦ ବର୍ଗମିଟର ତଳିଘରାରେ ୧୪-୧୮ କି.ଗ୍ରା ଧାନ ବିହନ ବୁଣି ଭଲଭାବେ କାଦୁଅ କରି ସମତୁଲ କରନ୍ତୁ । ତଳିଘରା ପ୍ରସ୍ତୁତି ସମୟରେ ୪ କି.ଗ୍ରା. ଯବକ୍ଷାରଜାନ, ୪ କି.ଗ୍ରା. ଫସ୍ ଫରସ୍ ଏବଂ ୪ କି.ଗ୍ରା. ପଟାସ୍ ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ । (ୟୁରିଆ-୯ କି.ଗ୍ରା., ସୁପର ଫସ୍ ଫେଟ୍ ସାର ୨୫ କି.ଗ୍ରା. ଏବଂ ୬.୭ କି.ଗ୍ରା. MOP ସାର ବା DAP ୯ କି.ଗ୍ରା., MOP-୬.୭ କି.ଗ୍ରା. ଏବଂ ୟୁରିଆ ସାର -୫ କି.ଗ୍ରା.)

*****